

60 година Новосадског договора: Исправљена неправда над српским језиком

Учесници округлог стола „60 година након Новосадског договора: Српска језичка политика данас“, одржаног 10. децембра 2014. године у Новом Саду, тачно 60 година од његовог потписивања 1954, после поднесених реферата и опсежне расправе, усвојили су следеће закључке:

1) Лингвистичка србистика је негирала кључне тачке Новосадског договора и истакла штетност њихове примене током протеклих шест деценија:

а) термин српскохрватски није лингвистички утемељен – он представља преименовани српски језик и у србистици га треба задржати само у подсећању на време доминације политичких над лингвистичким критеријумима;

б) Новосадски договор је погрешним схватањем равноправности писама суштински допринео одумирању српске ћирилице;

в) Данас је и у српској филологији и у институционалној српској политици неопходно поштовати уставну одредбу (члан 10) о ћирилици као о једином српском службеном писму;

2) Српска филологија и институционална српска политика морају се држати трију начела српског филолошког програма:

а) Српски језички и културни простор је недељив, из чега проистиче да је сва штокавска књижевност књижевност српског језика;

б) ћирилица је идентитетска карактеристика српског народа и као таква мора се сачувати;

в) ијекавски и екавски изговор су подједнако српска наречја.

Учесници: проф. др Данко Шипка (укључење путем видео-линка), проф. др Драгољуб Петровић, проф. др Миланка Бабић, проф. др Драгиша Бојовић, проф. др Петар Милосављевић, проф. др Дејан Ивковић, проф. др Иван Клајн (послао реферат), проф. др Ненад Крстић, Синиша Стефановић, проф. др Милош Ковачевић и доц. др Андреј Фајгељ.

Новосадски договор преварио Србе

До Новосадског договора, латиница је у Србији била у масовнијој употреби само у време аустроугарске и усташке окупације.

„Захтевамо од државних институција да чувају ћирилицу, да примењују Устав, а не Новосадски договор, да примењују српски а не хрватски филолошки програм – поручили су учесници округлог стола „60 година након Новосадског договора: Српска језичка политика данас” у Културном центру Новог Сада.

Скуп је одржан тачно 60 година од потписивања Новосадског договора 10. децембра 1954, на којем је договорено да Хрвати науче ћирилицу а Срби латиницу. Хрвати договор никада нису поштовали, а Срби га поштују и данас.

Уместо потписане двоазбучности, 1954. је започело једносмерно ширење латинице које и данас траје. Новосадски договор је погрешним схватањем равноправности допринео одумирању ћирилице – стоји у саопштењу са скупа.